

Remedii-n criză

EX PONTO
Constanța 2023

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	5
Precuvântare.....	8
Cântec de noi	9
CICLUL: POVEȘTI SĂTEȘTI	10
1. Blestem viticol	10
2. Cerere.....	12
3. Cicină.....	15
CICLUL OMIZILOR	21
4. Dodiță Bărzoii	22
IUBIRE-N DIVERSE CRIZE	31
5. Criminalii din bățatură.....	32
SISTEM JURIDIC ÎN CRIZĂ.....	42
6. Cum să te muți de la oraș la țară (I).....	43
BROASCA LUI BASHŌ	50
7. Cum să-ți cultivi propria grădină de legume.....	51
Romanța crizei anunțate.....	55
CICLUL: POVEȘTI ISTORICEȘTI	56
1. Cum au avut dacii o contribuție majoră în industria antică a băuturilor	56

2. Cum au avut dacia o contribuție majoră în sistemul medical antic și întru binele omenirii.....	60
3. Cum au avut dacia o contribuție importantă în industria modei antice	67
4. Țepeș Doamne!	73
CRIZA CRIZELOR.....	88
CICLUL: POVEȘTI MARINĂREȘTI.....	89
1. Biță penalul.....	89
2. Găina de mare.....	94
3. Sticla de whisky.....	99
4. O scrisoare de Sf. Valentin.....	102
MICA PUBLICITATE DE CRIZĂ.....	105
CICLUL: POVEȘTI ORĂȘENEȘTI.....	107
1. Iarna la noi în oraș	107
2. E criză, mamă!	110
CICLUL BECURILOR SUPERCRIZATE	113
3. Cum a apărut Irodia după dispariție și cum a dispărut din nou.....	114
HRANĂ RESETATĂ.....	123
4. Sfaturi utile pentru tinerii scriitori (I).	124
ILUZII-N CRIZĂ	128
5. Sfaturi utile pentru tinerii scriitori (II)	130
6. Poveste cvasi-democrată.....	134
POLITICA-N CRIZĂ VEȘNICĂ.....	138
Romanța crizei care vine	140

Precuvântare

(parodie)

Va fi criză

(după Marin Sorescu)

Va fi criză

Își zice bancherul, căscând

Și mângâindu-și contul de profituri,

Mă cam încearcă un fior la seifuri

De vreo patruj' de trilioane și mai bine.

Ehe, să-i ardem pe fraieri!

Ioane, mă Ioane,

Ia vino la ghișeu să-ți dau un credit!

Cântec de noi

(după Lucian Blaga)

Și vine criza iar
Ca dup-un psalm aminul
Noi suntem gata să-i gustăm
Cu vin amestecat veninul

Cu un Cotnar să-i potolim
Suflarea grea și hâdă
Să înflorească iar în noi
Beții ca-n ziua de apoi

Și criza de ne-ar dărui rânjind
Un laț ca leac final de frică,
Vom râde dându-i-l 'napoi
Și-om sorbi vinul din butoi.

CICLUL: POVEȘTI SĂTEȘTI

1. Blestem viticol

Trăiam ocrotită de mama mea, alături de surorile mele, fericită, respectată, răsfățată, îngrijită, rumenită de soare, alintată de vânturi, atât de frumoasă încât toți pictorii se întreceau în a-mi immortaliza chipul pe pânzele lor și mulțime de oameni mă admirau în muzeele lumii. Credeam că am o soartă unică, specială, că nici o criză nu mă va atinge vreodată și că totul va dura la nesfârșit. Dar au venit într-o zi de toamnă și m-au smuls de la sânul maicii mele, zicându-mi că e spre binele meu; m-au tăiat, m-au trântit peste celelalte surori, m-au hurducăit prin hârtoape, m-au aruncat în beznă, m-au stâlcit, m-au călcat în picioare, m-au strivit cu brutalitate, m-au stors de puteri și m-au lăsat apoi să zac într-un întuneric de moarte, încât acum abia mai respir. Și așa, cu ultima mea suflare, vă blestem:

Celor ce-mi invidiază și-mi urăsc frumusețea până acolo că visează să mă înlocuiască în pahare cu vreo zeamă clonată în

cuve de plastic: vă blestem cu cele mai amare dintre blesteme, să vă crape capul de dureri și ochii de lumină, să vi se îngroașe limba ca mămăliga, să vă fiarbă ficatii și să vă putrezească măruntaiele!

Celor care nu-mi respectă puterile: să vă târâți ca șerpii tocmai când credeți că zburați ca vulturii; să fiți nevolnici și bicisnici atunci când vă socotiți voi mai fioroși; să bolborosiți prostește exact când vreți să fiți spirituali; să spuneți adevărul chiar și când vreți să mințiți; să fiți spurcați la gură și violenți atunci când vreți să fiți gingași; să tremurați, să vă poticniți și să deveniți neputincioși doar cu gândul la mine ca unică iubire a vieții voastre; să suspinați, să plângeți și să nu puteți trăi fără mine, oricât ați vrea (și oricât s-ar strădui farmaciștii și babele să vă vândă tot soiul de leacuri scumpe și inutile)!

Mai blândă sunt, dar la fel îi blestem și pe cei care mă respectă: să nu puteți trăi fără mine; eu să vă fac puternici; în mine să vă găsiți curajul; pe mine să mă recomande doctorii; pe mine să mă dorească amanții; să odihnesc în altarele sfinte; poeții să mă aibă muză; pictorilor să le dau finețe în penel; toți să mă cinstească cu cele mai minunate laude și cântări, chiar și cei cărora le sunt interzisă; dar mai ales – deoarece eu sunt cea dintâi prietenă a omului – pe umoriștii de pretutindeni îi blestem să nu se lipsească niciodată de mine și

LIBRIS | We know books
să nu-și dezlege inspirația și harul fără prezența-mi radioasă, chiar și – ori mai ales – în vremurile de criză, ori le pun o vorbă la prietena mea, zeea Thalia, stăpâna comediei, ca să le rupă pana și le înnoade limba pe veci!

(semnat) Boaba de strugure
(în drum spre tocitoare)

2. Cerere

(scris rotund, ușor alungit, cu litere îngrămădite ciorchine)

Stăpâne multîndurate,

Subsemnatul Strugure, fiul Viței de vie, domiciliat în Via X, ferma Y, cu respect Îți aduc la cunoștință următoarele:

Deși eu îmi văd de treburile mele și nu deranjez pe nimeni, suportând cu stoicism gerurile iernii și căldurile verii, deși ofer tuturor mireasma mea dulce primăvara și umbra deasă în bolți, vara, toamnă de toamnă oamenii mă taie fără milă, mă aruncă în lăzi, mă zgâlțâie în remorci, mă bagă în tocitori și mă calcă în picioare fără pic de respect pentru frumusețea și rumeneala mea atent îngrijite. Toamnă de toamnă aceiași oameni mă storc și mă strivesc, furându-mi cel mai prețios și mai dulce suc al

IBRIS | We know books

meu pentru a-l pune ei la fermentat. Vinul astfel obținut de oameni pe căi ilicite, fără voia mea și fără să-mi fi cerut în prealabil semnătura (deși altfel le cer tuturor o mie de acte și semnături pentru te miri ce, că cică GDPR!), ei îl dau pe gât apoi fără să le pese, ca pe apă chioară – apă?! eu, Doamne? – și după aceea se petrec niște fapte cumplite pentru bunul meu renume, Stăpâne! Dacă dimineața pe oameni îi doare capul, eu sunt de vină; dacă oamenii se ceartă și se iau la bătaie, tot eu sunt de vină! Dacă vreo fetișcană cade în mrejele unui amorez de ocazie și rămâne gravidă, „vinu-i vinovat, mamă și tată, nu eu!” Dacă vreo nevestă supărată își culege bărbatul de prin șanțuri după ce a băut vreo rudă săracă de-a mea care nici prin vie n-a trecut și nici a strugure nu miroase, mă blestemă cu năduf; dacă un student pică dimineața examenul după ce seara fusese la crășmă cu colegii, în ochii profesorilor înțeleghători tot eu sunt vinovatul principal; dacă un doctor mă recomandă unui pacient – câte un păhărel după masă și atât – iar acela bea de-i crește tensiunea până la cer și-i crapă ficatul, măgăreața cade tot pe mine, de parcă i-aș fi îndemnat eu să bea! Și mai ales când bate vreun vânt de criză economică peste omenirea asta care nu mă respectă, fix atunci pretind ei ca puterile-mi umile să-i facă să treacă neatinși prin furtună: păi dreptate-i asta, Doamne, ce treabă am eu cu crizele lor, ce-s eu, remediul lor universal?

Stăpâne,
Starea mea jalnică și disperată m-a îndemnat să-Ți scriu deoarece m-am săturat de calomniile ce se revarsă asupra mea din toate părțile acestor locuri ce-au aparținut cândva regelui Burebista, cel ce a interzis poporului său vinul, nu mai suport să fiu eu găsit vinovat pentru toate relele și bebelele omenirii, de aceea Te rog să mă transferi undeva unde oamenii nu beau vin. Să fiu și eu acolo, o stafidă drăguță, să ajung în cerealele (altfel insipide) ale unui copilăș, la micul dejun, sau în cozonacul unei gospodine pricepute, să mă simt și eu bine, lăudat, alintat, gustat cu deliciu, nu hărtănit și blestemat pe toate drumurile, cum sunt acum.

În speranța unei grabnice rezolvări satisfăcătoare, semnez cu respect:

Strugurele

Către: Atotfăcătorul și Atotziditorul
Dumnezeu, Stăpânul nostru, Rai

(Departamentul Cereri, Referent Sf. Petru – scris ascuțit, denotând agitație și îngrijorare: „Doamne, nu judec eu, dar împărțășania?”)

Instantaneu, pe căi mari și minunate, Cererea s-a întors la petiționar, cu Rezoluția scrisă în relief cu litere de foc: „Se respinge!”

Orice sat își are figurile lui aparte, care dau naștere la tot soiul de legende locale, înflorite pe măsură ce trec din gură în gură, de la o discotecă sau crâșmă la o nuntă, de la nuntă la botez ori pomană, adică în împrejurările obișnuite în care românii se adună. În satul meu o asemenea figură era nea Marin Ispas zis Cicină, iar ceea ce vă voi spune acum este cel mai curat adevăr (atât cât poate fi adevărată o poveste trecută prin atâtea guri).

Dumnezeu știe cum s-a căptușit omul nostru cu această poreclă, dar nimeni din sat nu-l cunoștea altfel decât ca Marin Cicină; să fi întrebat careva străin de domnul Ispas, ar fi ridicat din umeri (poate primarul ori polițaiul să fi putut da oarece relații). Oricum, nea Marin era un bărbat nici înalt, nici scund, nici gras, nici slab... ce mai, nici prea-prea, nici foarte-foarte, însă dăruit de Dumnezeu cu lipsa unei neveste cicălitoare și, în compensație, cu harul băuturii. Nu râdeți, vă rog, căci e mare lucru să știi să bei: oricine se poate îmbăta-lemn în câteva ore, dar nu oricine e în stare să bea toată noaptea iar dimineața să îngrijească de vite și să-și înhame pompa la spinare ca să stropească livada sau via. Un asemenea băutor harnic era nea Marin Cicină. Doar în câteva

LIBRIS | We know books
rânduri a sărit calul, dar în așa fel încât cel puțin o dată a rămas de poveste până azi.

A început după prânz. Era în Săptămâna Brânzei, ultimii nămeți se topeau cu repeziciune și curgeau la vale, transformând ulițele satului în râuri de noroi și zloată, cerul era plumburiu și nimeni n-ar fi ieșit pe poartă nici să-l pici cu ceară, dacă nu era neapărată nevoie. Nea Marin a trebăluit el pe lângă casă ce-a trebăluit, a dat la animale și păsări, a reparat hamul căruței, a mai făcut una-alta și apoi s-a așezat la masă. Pe masă brânză sărată, măslina, pește afumat, pâine cam uscată și vin. A mâncat cu foame, sigur-cuc în toată casa – copiii erau la casele lor iar nevasta, cum am mai spus, îl părăsise – iar nea Marin simțea lipsa unui tovarăș de pahar. Crâșma lui favorită, „Măgarul tăvălit”, era departe, ulițele erau tot o clisă, sete îi era... A umplut două pahare cu vin, s-a proptit dinaintea oglinzii și a închinat spre imaginea nebărbierită de câteva zile:

–Noroc, Marine!

–Să trăiești, Cicine!

Le-a băut pe rând, apoi le-a umplut iar:

–Noroc, Marine!

–Să trăiești, Cicine!

Și tot așa, închinându-și singur la oglindă până spre seară, când s-a terminat vinul. Parcă nu-i venea să coboare la beci după altul și simțea nevoia de vorbă și de fețe omenești. Și-a pus gumarii și s-a dus peste drum, nițel mai sus,

LIBRIS | We know books

la nașul lui: om gospodar și destul de chivernisit ca să aibă încă vin în butoi la timpul acesta, după toată iarna de chefuri. Nu-i vorbă că și vinul din sat era făcut mai mult din struguri 1001, îl beai ca pe apă. A bătut la poartă, a strigat, câinii au început să latre și stăpânul casei a crăpat fereastra dinspre uliță:

–Care ești acolo, măi?

–Eu, nașule, Marin.

–Da' ce-i cu tine la ora asta, finule?

–Nașule, mi-e sete rău, dă-mi să beau.

Nașu-său a cumpănit, simțindu-l după glas că era abțiguit binișor. Seara cădea repede peste sat și nevastă-sa, ca orice femeie, se agita prin aplecătoare cu mâncarea și cocenii pentru foc...

–Păi, măi finule, știi că am butoaiele dincolo, în magazie, și toate încălțările noastre stau lângă sobă la uscat, n-am cum să ajung acolo să-ți scot acu' vin.

–Lasă, bre nașule, că te duc eu în cârcă.

L-a săltat pe naș în spate așa cum era, în izmene, și l-a trecut peste noroiul din bătătură până la ușa magaziei, pe când nașa se închina de uimire:

–Ptiu, trăsni-v-ar Dumnezeu năravul!...

A băut cu nașul vreun ceas la gura butoiului, discutând amândoi foarte aprins pe marginea meciurilor din Ligă, după care l-a readus pe aceeași cale în casă. I-a mulțumit și le-a urat seara bună, gata de plecare.